

la rambla

(esport i ciutadania)

"Debe afirmarse que no es exacta la frase de que "hay que conllevar el problema regional"; son las regiones las que vienen conllevando y soportando las insuperables torpezas del centralismo español."

Manuel Portela Valladares
en el seu llibre "Ante el Estatuto"

Any VI. — Número 282

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

Aquesta matinada, a les 2'55, han estat traslladats a la presó de Madrid els senyors Lluís Companys, Joan Comorera, Martí Esteve, Joan Lluhi, Pere Mestres i Ventura Gassol, del darrer Govern de la Generalitat

La Gaceta ha publicat el nomenament de Governador General de Catalunya a favor del senyor Manuel Portela i Valladares

Descomposició

Per bé que a Madrid tota la premsa comenta extensament els propòsits revisionistes de la Constitució que les dretes pensen traduir en realitat al final de l'any — *Heraldo de Madrid* i *El Liberal* hi dediquen, en els seus números arribats ahir, uns editorials extensíssims —, aquí a Barcelona tenim una gasetilla de premsa que ens orienta i estalvia feina inútil. Aquesta gasetilla diu:

"El President accidental de la Generalitat ha sostingut una conferència amb el delegat de l'Estat, senyor Carreres i Pong, per tractar de la censura de Premsa, i el senyor Carreres ha manifestat que aquella s'exercirà amb menys rigor des d'ara, però que no es permetrà, de cap manera, la publicació de comentaris sobre la projectada reforma constitucional."

Ens abstenim, per tant, de cap comentari, entre altres raons, també perquè les dretes tenen molta feina a fer, abans d'arribar al que es proposen, i tindrem temps de parlar de tot.

Mentrestant, el més transcendental d'aquests vuit dies darrers ha estat la publicació a la *Gaceta* de la llei anticonstitucional sobre el règim provisional de Catalunya, amb el consegüent enterrament de l'Estatut, el nomenament consegüent — aparegut a l'esmentat diari oficial, ahir — del Governador general de Catalunya en la persona de Don Manuel Portela i Valladares, i la sortida del ministeri dels senyors Martínez de Velasco i Pita Romero, tots dos ministres sense cartera.

Des del 4 d'octubre, data en la qual aquest Govern va pujar al Poder — i aquest fet originà els fets més greus en la història d'Espanya, de molts anys ençà, hagués originat el nomenament d'un Govern —, cinc ministres ha nestat ja desembarcats: Samper, Hidalgo, Villalobos, Martínez de Velasco i Pita Romero. Només un d'ells, Villalobos, ha estat substituït per Dualde.

D'entre els que queden n'hi ha tres: Jiménez Fernández, Aizpún i Anguera, representants de Gil Robles, que no estan en massa bona harmonia amb els radicals. El senyor Lerroux, mentrestant, parla de sargir, d'apedaçar, i a través dels seus mots — que per a voler ésser optimistes són dits amb to de facèlia i demostren una greu irresponsabilitat — s'endevina la trista realitat: que amb aquest Parlament absolutament inoperant no hi ha manera que el país se salvi. Un any perdut miserablement és una prova de com es poden espatllar encara més les coses si hom s'entestava a continuar fent-lo viure artificialment tractant d'esperar a d'ací a un any per a fer aprovar la proposta de revisió de la Constitució per la meitat més un dels diputats.

Segurament que aquesta eixorquida d'aquest Parlament, nascut de la corrupció de la consciència pública el novembre de 1933, no ha escapat a Sa Excel·lència, i que en el seu discurs en tres jornades acabat de pronunciar davant dels ministres, se'n deu haver ocupat, i haurà indicat la manera més convenient per a tornar a posar el país en marxa arrencant-lo de la rodera on se'l féu caure i en la qual tantes vicissituds li han passat i li estan passant.

Si temps enrera tots havíem sentit com el senyor Lerroux s'esgarriava mesos i mesos anunciant: *Yo vendré a pacificar los espíritus*, ara que s'ha demostrat que, efectivament, el pas del senyor Lerroux pel Govern ja els ha deixat prou pacíficats, a S. E. el President de la República no li haurà escapat de considerar que el país té sempre un prestigi que es correspon amb el prestigi que tingui el seu Govern.

I fa l'efecte que en aquests moments, a tot arreu deuen tenir molt mal concepte de nosaltres.

"Serenamente, honestamente, no pueden desconocerse la diversidad de los pueblos hispanos; gallegos, castellanos, catalanes, vascos, valencianos y andaluces suponen expresiones regionales ciertas y definidas, representan tierras diferentes y distintos caracteres y culturas."

MANUEL PORTELA VALLADARES

LLUIS COMPANYS

Anit va començar-se a saber que aquesta matinada l'ex-president i els ex-consellers de la Generalitat, que es trobaven a bord de l'*Uruguay*, serien traslladats a la presó de Madrid d'un moment a l'altre.

Efectivament, a les 2,55 foren trets de l'*Uruguay* els senyors Companys, Joan Comorera, Martí Esteve, Joan Lluhi, Pere Mestres i Ventura Gassol. Pujaren en un autocar pullman en companyia de la guàrdia civil i agafaren la carretera de Lleida. Els seguia un auto de la D. G. de S.

L'ex-conseller de Treball, senyor Martí Bartera, s'ha quedat de moment a Barcelona hospitalitzat a la clínica del doctor Fargues on fa un quants dies fou objecte d'una petita intervenció quirúrgica.

D. Manuel Azaña a Madrid

Aquest matí a les vuit ha marxat a Madrid en automòbil el senyor Manuel Azaña, completament resolt de la indisposició que l'havia atacat darrerament.

Don Manuel Azaña està de tornada a Badalona tot seguit que ha declarat davant del jutge Alarcón, que té al seu càrrec anar ocupant-se de l'afar del "Turquesa".

Notes al marge

El revisor

per GRANIER BARRERA

Hi ha un conte de Mark Twain que glossa l'obsessió que arriben a crear certes cançonetes fàcils, les quals se us figuren tant a l'orella que acabeu cantant-les d'esma i sense poder-vos en despenjar. Aquesta cançoneta de Mark Twain és dedicada a un revisor de tramvies i té un "ritornello" apegalós que fa, si mal no recordo:

...taladreu, taladreu el bitllet groc!

No sé per què rediastre Mark Twain, el revisor del seu conte i la

cançoneta torturant del bitllet que m'han vingut a la memòria, llegint la farfalleja aixecada entorn de la revisió constitucional.

Pot estar ben tranquil l'amable censor. No penso pas ficar-me gens ni mica amb la revisió constitucional projectada, i molt menys comentar lleugerament el discurs-tríptic de S. E. Entre altres raons menys importants, no ho penso ni puc fer perquè no en sé un borrall. Llevat de les resquícies ben minses que ens en deixa albirar la premsa diària. Es clar

que puc pensar quina se'n prepara, però també en penso guardar prou de formular hipòtesis temeràries. Només vull fer un comentari innovador sobre la cançoneta del tramvia.

Ja sé, ja sé, naturalment, que una constitució no és un tramvia. I en guardaria prou d'intentar la imatge encara que — com totes — en rigor pot ésser viable. Sóc prou ben educat literàriament i prou respectuós de les institucions — valgui la immodèstia — perquè no reincideixi va-

(Passa a la pàgina 5)

Doctrina autonomista

Manuel Portela Valladares, governador general de Catalunya

Publicat a la *Gaceta* de Madrid d'ahir el Decret nomenant Governador General de Catalunya don Manuel Portela Valladares, autonomista gallec, ex-diputat a les Corts Constituents de la República, creiem interessant reproduir aquests fragments de la seva conferència, donada al *Centro Gallego* de Barcelona, el 25 de juliol de 1932, sobre el tema "Unificación y diversificación de las nacionalidades", publicada en el mes d'octubre del mateix any en el seu llibre *Ante el Estatuto*.

Diu: "Si existe la región, si hay una delimitación geográfica con especial estructura, que demanda particulares desenvolvimientos y está animada de propio pensamiento, ante esa suma de valores espirituales y materiales que se presenta delante de nosotros, en razón y buena política no cabe más que acatarla y coordinarla."

"Si se reconoce e impulsa el derecho de asociación, en lo político, en lo civil y en lo social, unas veces por particular iniciativa, por libre voluntad, otras por imposiciones de Gobierno, que dañan y vejan el fuero individual, cómo poder negar este mismo derecho de asociación y de personalidad a los pueblos y regiones que espontáneamente surgen a la vida, que llevan energismo y vitalidad incontenibles y afirman internas necesidades colectivas? Perseguidas, atentas contra estas personas naturales, mientras se favorece aquellas otras que en ocasiones son simple ficción, es extraviar inconcebible, tiranía del poder, consuma atentado contra el ciudadano, y después de injusto, inútil, empeño."

"De labor atractiva, de reconciliación, de fusión, en quinientos años no existe rastro. Por eso se encontró la República vivo el problema de las regiones y se halla emplazada para resolverlo. ¿Ha de tomarse el yerro como medicina a males del espíritu? ¿Entregaremos el pleito a las bayonetas? ¿Volveremos al duelo de pueblos, al medieval fuero de Dios para decidirlo? ¿Olvidaremos que para nada ha servido un siglo de provincialismo?"

"Hemos ido rodando y desengañándonos desde que se estableció la unidad; hemos vivido empobreciéndonos; hubo continuada resta en las energías nacionales, en los valores de construcción, y forzosamente, cada vez más, habían de pronunciarse los elementos de separación, de alejamiento, y caminar, si no se ataja el estrago, al desgranamiento total."

"Si Cataluña sufrió los rigores de las bombas, sin que durante años se le pusiera término; si padeció el pistolismo rojo y blanco en inabarcable etapa; si formó conciencia de soportar un endémico mal gobierno no es de extrañar que no se sintiera atraída hacia el centro que así la regia, que surgieran protestas y repulsas ruidosas contra el poder, y que buscara dentro de sí adecuado instrumento de salvación, emprendiendo ese largo y ejemplar camino de reconstrucción interior, en su lengua, en las manifestaciones naturales, en cuanto podía formar un alma privativa que abriera paso a su nueva organización."

"A todas las regiones con carta autónoma debe entregarse el Estado cuanto les haga falta para que ampliamente puedan cumplir sus fines."

VENTURA GASSOL

JOAN LLUHI

JOAN COMORERA

PERE MESTRES

MARTÍ ESTEVE

